

VELKOMMEN TIL SPORET PÅ SKØDSHOVED

Ruten er kun 2½ km, men strækningen på stenstranden er slet ikke for gangbesværede eller barnevogne. Stranden er stedvist vanddækket ved højvande.

Parkér hensynsfuldt i vejrabatten ved enden af Skødshovedvej før indgangs-portal til Skødshovedgård. Alternativ adgang til fods langs stranden fra Skødshoved Havn (ekstra 4 km t/r !).

Sporet på Skødshoved er en afsides naturperle på SV-spidsen af Djursland, forbløffende tæt på Århus. På kun 2½ km møder du fladvandet havbugt, åbent hav med skummende bølger, klintkyst med store sten og lysegrønt plastisk ler, strandeng med vadefugle og landbrugsland med vildt.

Skødshoved er navnet på den lerede morænekold (16-18 m o.h.), der mod vest og nord giver læ til Skødshovedgård, der langt op i 1900-tallet lå meget alene og afsides herude. Store områder øst og sydøst for Skødshoved når ikke over 2-3 m (jf. pkt. 5). De har derfor været havdækket i Sten- og Bronze-alderen, hvor Skødshoved – ligesom Øhoved og Helgenæs – var en ø.

1 SKØDSHOVED

Skødshoved står mod SV ud som en markant "pynt". Her ligger en stor lavvandet vig – et børnesoppevand i læ bag pynten. Her går måger og vade-fugle og finder orme, krebsdyr, muslinger og småfisk. På hjørnet ændrer kysten sig markant med åbent hav, store sten og bølger. Her ses rester af en beton-læmole til lokal ind- og udskibning af varer. Landtransport var bøvlet, skibstransport let, fx til Århus. Molen kan ses på gamle kort 1870-1920.

2 SKREDKLINTER

Ved højvande og hård vind kan man se havet gnave i Skødshoved. I stille vejr ses det af de åbne skredklinter her. Nogen skredklinter er lyse, hvor der er sandblandet istids-moræne med små og store sten. Når havet gnaver, vaskes sand og grus bort med bølger og strøm, mens store sten

bliver liggende. Under åbne kystklinter er der derfor altid størstens-strand. Nyd de mange smukke sten – granit, gnejs, porfyr, basalt, sandsten, kalk og flint fra Sjælland, Norge, Sverige og Finland.

I enkelte skred ses også lyst flaskegrønt "plastisk ler". Det er en meget fed ler, der mange steder i Danmark giver bygnings-ingeniører problemer. Når det bliver vådt, bliver det "plastisk" og flyder – derfor de sjove hullede terrasse-skred inde i land. Leret kaldes også "Lillebælts-ler" og er aflejret på en stille havbund for 50 mio. år siden, næsten samtidig med moleret på Fur-Mors. Her er dog ingen askelag og ingen flotte forsteninger – men nyd farven og føl det lækre ler.

3 TØRLAGT KYSTSKRÆNT

Her ses, lidt inde i land, en tørlagt kystskrænt. Efter Istidens gletscher-tryk ophørte for 11.500 år siden, har Skandinavien hævet sig gradvist – her på Djursland 4½ m. Den tidligere hav-gnavede kystskrænt står nu inde på land.

Se den korte afstand til Århus C (6 km SV) og Egå (2½ km V). Mod nord ses Studstrupværket, der forsyner store dele af Østjylland med el og varme. Kul sejles til via den dybe

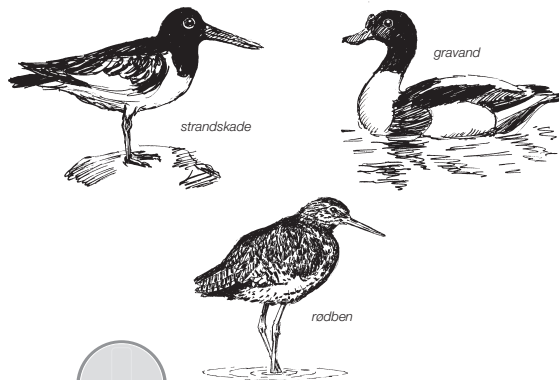
Kalø Vig, kul-bunkerne har kul til 7 mdr. I dag bruges også meget halm.

4 HAVET GI'R, OG HAVET TA'R

Havet æder ler, sand og grus af klinterne ud mod det åbne hav (Skødshoved og Molshoved sydpå) og flytter og aflejrer det i roligere vand længere inde i Kalø Vig. Fx her i læ, hvor kysten går østover. Den flade strandeng nord for plantagen har parallelle rækker af ral- og sandvolde, aflejret i århundredernes største stormvejr. Mellem dem er der lavninger, som nogen steder er vandfyldte "laguner", de inderste ældst, de yderste yngst – et såkaldt "krumodde-lagune-system".

Strandengene, odder, laguner og fladvand giver her sjældent gode føde-, raste- og ynglemuligheder for mange fugle, fx Vibe, Sanglærke, Strandskade, Rødben, Regnspove, Grågå, Fiskehejre, Havterne, Gravand osv.

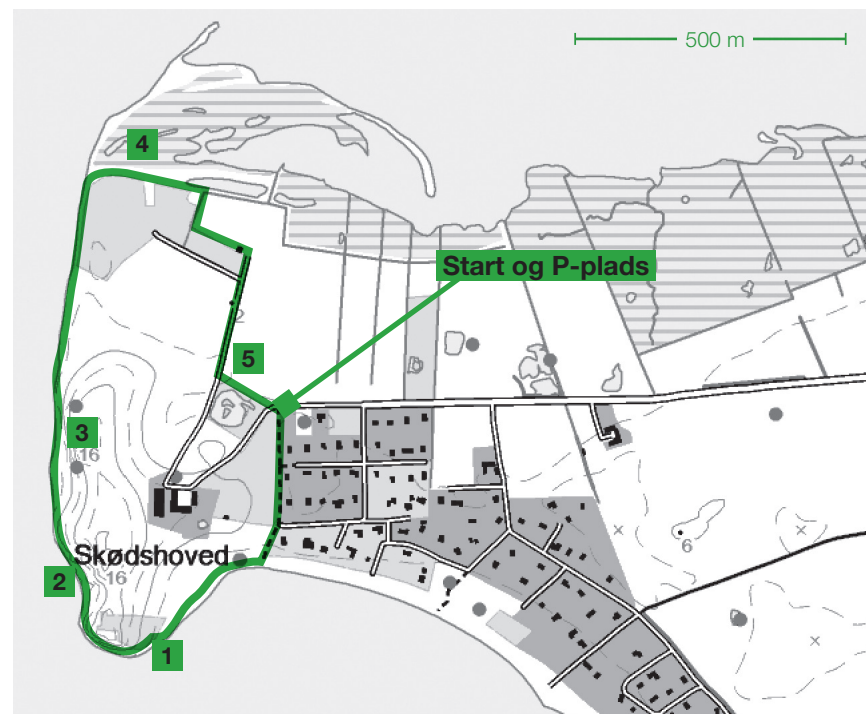
Ikke mindst i yngletiden 15.3.-15.7. er det helt afgørende, at du bliver på stien og har hund i snor! Undlad evt. at gå helt mod nord på odden – mange fugle i hele området vil gå på vingerne. Vil du bade er stranden fin her ved NV-

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

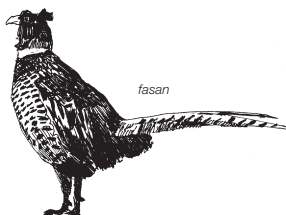
Ruten er på sporet afmærket med gule trekkanter på pæle

hjørnet af plantagen, hvor stien bøjer ind i land. En pæl viser overnatningssted for havkajak-roere.

5 SKØDSHOVED-GÅRD

Her er engene imponerende flade – det er hævet havbund. Skødshoved-gård har ingen husdyr, og arealerne dyrkes nu alene med græs til wrap-hø – ikke økologisk men meget skånsomt. En tidligere ejer lavede mange anlæg til vildtet, småskov som vildt-remise, det frø- og bær-rige løvtræhegn og vand-hullerne. Man ser ofte Rådyr, Hare, Gråand og Fasan.

6 SOMMERHUSOMRÅDE

Sommerhusområdet her er ret ungt – kom sidst i 1960'erne. I takt med affolkningen fra landbrugslandet har tilflytning af Århus-pendlere, sommerhuse og øvrig turisme bidraget til at fastholde livsgrundlag for skoler, butikker, håndværk, økonomi og liv. Sommerhusene ligger især kystnært på dårlig sandjord – arealer som landmændene gladelig solgte fra. Dog fik vi med naturfredningsloven 1969 sat en tidlig stopper for sommerhusene langs kysten – det kan vi bl.a. nyde på dette spor.

IDEER TIL AT TAGE MED PÅ TUREN

Denne rute rummer fine landskabsoplevelser. For særligt naturinteresserede er det især håndbøger som "Hvad finder jeg på stranden" og "Strandens dyr og planter" med tang, sten, blomster, krebsdyr osv. Særlige bøger med strandsten er også gode. Fuglene er især hav-, kyst- og strandengsfugle – her er bøger gode, men også særlige app's til smartphone med fotos og lyd.

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

—	Levende hegn	—	Jorddige
—	Jernbane		Sti
—	Vej	=====	Markvej
—	Rute		

4 HENVISNING TIL FORKLARING

Sporet findes via GPS med "Skødshovedvej, 8420 Knebel". Kørsel fra Ebeltoft over Femmøller Strand, Fuglsø, Tved og Dejret. Kørsel fra Århus-Randers over Rønde, Knebel, Tved. Adgang via offentlig transport er vanskelig, men områdets små veje er gode til at cykeltur, og cykelsti-nettet er under udbygning. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rute-kortet på indersiderne.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på en privat ejendom, og sporet går stedvist tæt på gård, huse og haver. Tag derfor hensyn. Især beder vi gæsterne om at vise hensyn til det vilde dyreliv – både vildtet og yngle- og rastefugle ude i de åbne strandenge. Bliv derfor på stien og – ikke mindst – hold hund i snor! Strand- og strandengsfugle har åbne jordreder med æg og dun-ungerne løber på jorden uden at kunne flyve. Også vinterfugle har brug for ro til hvile og fødesøgning. Sommerhusejerne renser strand en gang årligt – overvej at give en hånd med på din tur.

NORDEA
FONDEN

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsfor. · Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd · Naturstyrelsen
Støttet af Nordea-fonden og Miljøministeriet.

Tekstforfatter & kontaktperson: Naturvejleder Jens Reddersen,
DGI Karpenhøj Natur- og Friluftscenar (8635 2804).

Tegninger: Michael Pedersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug & Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V
E-mail: spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

Sporet på Skødshoved

SPOR I
LANDSKABET